

Okresní soud v XXX
 XXX
 XXX
 XXX
 XXX

Vaše značka: XXX
 XXX
 Naše značka: XXX

Věc: Znalecký posudek ve věci péče o nezletilé XXX nar. XXX a XXX
 XXX nar. XXX - o XXX

Usnesením Okresního soudu v XXX ze dne 13. března 2020 byl ve výše uvedené věci ustanoven znalec XXX znalec v oboru psychologie, specializace psychologie dětská, zapsaný v seznamu znalců Krajského soudu v XXX. Na základě tohoto usnesení ukládá soud znalci, aby provedl psychologické vyšetření nezletilých XXX a XXX a jejich rodičů a na základě těchto vyšetření a studia soudního spisu vypracoval znalecký posudek, ve kterém zodpoví tyto otázky:

1. Jaké jsou rodičovské kompetence rodičů (jejich výchovné schopnosti, schopnost akceptovat právo druhého rodiče podílet se na výchově nezletilých a stýkat se s nimi, schopnost vcítit se do potřeb nezletilých apod.), zda jsou něčím omezené a jak?
2. Jaká je osobnost nezletilých, jaký mají vztah k prostředí, ve kterém žijí, ke školským zařízením, spolužákům, jak vnímají rozpory mezi rodiči apod.?
3. Jaký vztah mají rodiče k nezletilým a naopak?
4. Jaký je vztah mezi rodiči, zda jsou schopni spolu komunikovat a spolupracovat při péči o nezletilé?
5. Zda některý z rodičů negativně ovlivňuje nezletilé proti druhému rodiči?
6. Jaký znalec doporučuje postup k prohlubování vztahů nezletilých k matce vzhledem k době, která uplynula od jejich posledního setkání a proč.

Stručný výpis ze spisu

Stručný výpis ze spisu znalec provádí pouze v omezeném rozsahu a pouze takové informace a skutečnosti, které považuje za signifikantní pro tvorbu znaleckého posudku a odpovědi na otázky kladené mu soudem. Znalec dále provedl psychologickou analýzu některých částí soudního spisu. Tuto bude využívat především při odpovědích na otázky, kladené mu soudem.

XXX

XXX

XXX

• XXX

• XXX

• XXX

• XXX

• XXX

• XXX

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

• xxx

XXX

XXX

Psychologické vyšetření nezletilé

XXX

nar. XXX

Psychologické vyšetření nezletilé XXX pro potřeby znaleckého zkoumání provedl znalec 22. července 2020 v dopoledních a odpoledních hodinách. Psychohygienické podmínky pro vyšetření byly dobré až velmi dobré. Při vyšetření použil znalec tyto diagnostické metody a techniky:

- Pozorování
- Explorativní rozhovor
- Kresbu lidské postavy (dle Goudenoughové)
- Kresbu rodiny
- Kresbu začarované rodiny
- Baum-test (test kresby stromu dle prof. Kocha)
- Test rodinných vztahů (dle Bean- Anthony)
- Test tří přání

Nezletilá XXX přijíždí k psychologickému vyšetření s otcem. V neznámém prostředí se adaptuje rychle a dobře, má dobrou adaptabilitu. Kontakt se znalcem navazuje spontánně, zjevně je ráda, že může (s někým) bez omezení povídat, že jí někdo naslouchá. Ochotně spolupracuje, snaží se být co nejvíce úspěšná, zažívat subjektivní pocit úspěchu. Hodnotí výsledky své činnosti, je poněkud málo sebekritická („...Já umím nádherně kreslit“). Často komentuje svou činnost, osvětluje, co a proč dělá (viz níže proces kresby rodiny). Má dobrou koncentrabilitu a též koncentraci pozornosti v zátěži bez významnějších výkyvů.

Při explorativním rozhovoru se soustředujeme na problémy či nedostatky, se kterými se XXX potýká. Říká, že se „...neodnaučila cucat si palec, cucám si ho od malička...“, objektivně má velmi okousané nehty (neurotický projev?).

Dále velmi podrobně analyzujeme názory a postoje nezletilé vztahující se k současné rodinné situaci. Uvádí, že se s matkou velmi dlouho neviděly („...asi dva nebo tři roky...“), to ji však velmi „...trápí“. Nepochopí některé postoje a chování rodičů, byla by ráda, aby opět „...byli pospolu...“, cítí však, že se rodiče na ničem „...nedohodnou...Nevím, proč se nemůžou dohodnout. To mě trápí...“. Dále uvádí, že by si přála, „...abysme byli všichni pohromadě, celá rodina...“, ale do této rodinné struktury nezařazuje matku. Je zjevné, že je ve svých postojích vůči matce (i otci – viz výsledek testu rodinných vztahů níže) poněkud rozpolcena a ve vnitřním zmatku. Jedním z důvodů, proč nebyly dívky s matkou v kontaktu, bylo to, že matka „...říkala, že je XXX...“ a vyjadřuje nedůvěru v matčino tvrzení: „Ale my jí to nevěříme...“. Má pocit, že se matka na nemoc vymlouvá. Ví, že „...máma nás chtěla vidět...“ a proto byl realizován asistovaný kontakt. Taková forma setkání však XXX nevyhovovala, byla by raději, kdyby matka

„...jela k nám domů“ (což matka údajně odmítla). Je velmi skeptická co se týče pozitivního řešení rodinné situace, vyjadřuje, že „...to nepůjde; vůbec nic...“.

Znalec aplikuje kresebné testy (viz seznam použitých metod). XXX své kresby komentuje, je spokojena, jak se jí daří. Kresby rodiny realizuje pečlivě, rodinu pojímá jako poměrně velkou sociální skupinu, kam ovšem ani jednou nezařazuje matku („...Mamka – ta k nám nepatří“). Jako dominujícího v rodině vnímá otce („Ten velí; říká, co se má dělat“) a vyjadřuje, že jádrem rodiny jsou obě sestry a otec. Ráda by zaujímala výsadní pozici v rámci rodiny, není jasné, zda se jí to daří. Přestože má velmi pozitivní vztahy s otcovou současnou partnerkou (viz níže výsledky testu rodinných vztahů), vnímá ji pouze jako okrajového člena rodiny.

Přestože má XXX dobrou úroveň sociability i aktuální socializace, je intróvertem. Nedokáže si především racionálně ani emocionálně zpracovat rodinnou situaci, projevuje se to tím, co Koch (viz seznam použitých metod) definuje jako „fixaci na nižší vývojové stupně..., fixaci na matku“.

Znalec aplikuje test rodinných vztahů (viz seznam použitých metod). v tomto testu zařazuje XXX do rodiny „tetu“ (otcovu partnerku), „tátu“, sebe, „XXX“ (syna otcovy partnerky), „XXX“, „babičku“ (otcovu matku) a „XXX“ (staršího syna otcovy partnerky). Nezařazuje matku, tu až na přímý pokyn znalcův. Zajímavým fenoménem v tomto testu je, že nezletilá vyjadřuje (co do četnosti) jen málo emocionálních vazeb a vztahů k matce a otci (jakoby již nechtěla být součástí jejich sporů, konfliktů). Podíl nezletilou vyjadřovaných pozitivních a negativních vztahů vůči otci je rovnocenný, vůči matce vyjadřuje vztahy negativní. Výhradně pozitivní (a poměrně velmi četné) vztahy a emocionální vazby vyjadřuje vůči otcově partnerce a též vůči „XXX“. Velmi četné a prakticky výhradně negativní vztahy a vazby vyjadřuje vůči sestře (!) XXX, kterou zároveň považuje za jediný zdroj konfliktů v rodině („...často vyvolává hádky“, „...myslí jen na sebe“ či „...všem doma poroučí“). Celý test řeší XXX poněkud zdlouhavě, reaguje s dlouhými latencemi, velmi se rozmýšlí, komu přisoudí jednotlivá tvrzení.

Po celou dobu vyšetření manifestuje pozitivní až radostné ladění, je v situaci, kdy je v interakci s dospělým, který jí zcela bez výjimky naslouchá, velmi spokojená.

Psychologické vyšetření nezletilé

XXX

nar. XXX...

Psychologické vyšetření nezletilé XXX pro potřeby znaleckého zkoumání provedl znalec 22. července 2020 v dopoledních a odpoledních hodinách. Psychohygienické podmínky pro vyšetření byly dobré až velmi dobré. Při vyšetření použil znalec tyto diagnostické metody a techniky:

- Pozorování
- Explorativní rozhovor
- Kresbu lidské postavy (dle Goudenoughové)
- Kresbu rodiny
- Kresbu začarované rodiny

- Baum-test (test kresby stromu dle prof. Kocha)
- Test rodinných vztahů (dle Bean- Anthony)
- Test tří přání

Nezletilá XXX přijíždí k psychologickému vyšetření s otcem. V neznámém prostředí se adaptuje rychle, má dobrou adaptabilitu. Kontakt navazuje přiměřeně, spontánně verbálně se však neprojevuje, komunikaci dětí se znalcem přenechává sestře (počáteční kontakt realizuje znalec s oběma dětmi). Později je verbální kontakt přiměřený, od momentu, kdy si nezletilá uvědomí, že prostředí je pro ni pozitivní, na ni naladěné, je aktivní (i vstupuje do komunikace znalce se starší XXX). V řeči je zjevná nepřesná artikulace; jedná se o tzv. fyziologickou patlavost, tzn., že nepřesná řeč závisí na věku dítěte a nejedná se o vadu řeči, opožděný vývoj řeči. Ochotně spolupracuje, je ráda, že je podněcována k činnosti, že může tvořit. Chce být ve své činnosti úspěšná, mít pocit správnosti toho, co vytváří. Svou činnost spontánně komentuje. Má dobrou koncentrabilitu a též koncentraci pozornosti (v zátěži) bez významnějších výkyvů. Trvá-li zátěž delší dobu, objevují se projevy únavy, znalec konstatuje zvýšenou unavitelnost v zátěži. Po celou dobu psychologického vyšetření převažuje u XXX radostné ladění.

Mluvíme o školce. Dochází tam ráda, zjevně se v takovém prostředí cítí dobře. Do školky ji vozí otec „...nebo babička“. Ve školce se upíná spíše na učitelky, než na ostatní děti. Směrem k dospělým vyjadřuje dobrou sociabilitu i aktuální úroveň socializace.

Kresebné testy (viz seznam použitých metod) provádí se zaujetím, komentuje svou činnost, osvětluje, co a proč kreslí či nekreslí. (Sama sebe nenakreslí do rodiny, vysvětlí to odzbrojujícím způsobem: „Jsem se zapomněla“). Rodinu kreslí jako malou sociální skupinu, která má jen tři členy (XXX, babičku XXX a tatínka). Matku nekreslí.

Kresbu začarované rodiny provádí se zaujetím, ovšem nedokáže označit jednotlivé členy rodiny, pro diagnostikování rodinné struktury je tato kresba nepoužitelná.

Znalec konstatuje u dítěte mírně opožděný vývoj grafomotoriky, je zjevně necvičená. Kresby jsou i obsahově poměrně simplexní, signalizují mírné opoždění vývoje intelektových schopností. (Znalec neaplikuje inteligenční test, zjišťování úrovně rozumových schopností nebylo zadáním soudu).

Znalec aplikuje test rodinných vztahů (viz seznam použitých metod), reaguje s dlouhými latencemi. V tomto testu zařazuje do rodiny „babičku“ (otcovu matku), „tatínka“, „XXX“, „XXX“ (syn otcovy současné partnerky), „XXX“ (syn otcovy současné partnerky), „tetu“ (otcovu partnerku). Nezařazuje matku, tu až na přímý znalecův pokyn. Přestože babičku uvádí jako první, v průběhu testu jí nepřisuzuje žádnou svoji reakci. Stejně tak nevyjadřuje žádné, ať pozitivní či negativní, vztahy vůči otci. Překvapivě však velmi intenzivně vnímá jeho sebestřednost, zaměřenost na vlastní prospěch. Minimální emocionální vazby a vztahy vyjadřuje též k sestře XXX. Prakticky výhradně pozitivní vztahy vyjadřuje k „tetě“, četnost jejích reakcí je značná („teta“ má stejný počet pozitivních reakcí, jako všichni ostatní členové rodiny dohromady). Zarážející je to, jaké vztahy vyjadřuje XXX vůči matce. Vyjadřované vztahy a vazby jsou prakticky výhradně negativní, jejich kvalita (závažnost) vedou znalce k legitimní úvaze, že již byl u nezletilé XXX vytvořen syndrom zavrženého rodiče. Proces

vytváření tohoto syndromu není u XXX zcela jasný, není jasné, zda podněcovatelem byl především otec či jeho partnerka. V každém případě se jedná o hrubé ovlivňování myšlení a postojů dítěte, které trvá prakticky po celou dobu, kdy jsou nezletilé v péči otce. („...PAS...syndrom odcizeného, odmítaného či zavrženého rodiče, syndrom odcizení v rodině...je vztahové onemocnění, kdy závažný partnerský konflikt, rozchod či rozvod rodičů vede k narušení až úplné ztrátě vztahu dítěte k jednomu z rodičů; svými důsledky traumaticky postihuje všechny členy rodiny, nejvíce však ohrožuje psychosociální vývoj dítěte...“ – viz seznam literatury: in Hartl, Hartlová, str.393, 394). Pozitivní vztahy vyjadřuje vůči „XXX“, o druhém synovi otcovy partnerky „XXX“, se vyjadřuje spíše s despektem („...někdy si myslím, že bych byla šťastnější, kdyby v naší rodině nebyl“), ale celkově k němu má spíše pozitivní vztahy.

Znalec obvykle zahajuje psychologické vyšetření rodičů společným explorativním rozhovorem, při kterém sleduje m.j. vzájemnou toleranci či intoleranci rodičů, jejich vzájemné respektování, ochotu komunikovat s druhým atp. Vzhledem k tomu, že matka se nedostavila na první termín vyšetření, nebylo možné společný rozhovor s rodiči provést.

Psychologické vyšetření pana XXX nar. XXX otce posuzovaných nezletilých

Psychologické vyšetření p. XXX pro potřeby znaleckého zkoumání provedl znalec 22. července 2020 v dopoledních a odpoledních hodinách. Psychohygienické podmínky pro vyšetření byly dobré až velmi dobré. Při vyšetření použil znalec tyto diagnostické metody a techniky:

- Pozorování
- Explorativní rozhovor
- EPQ-R (Eysenckův osobnostní dotazník)
- IVE (Eysenckův osobnostní dotazník)
- 16 PF (Cattellův osobnostní dotazník)
- Baum-test (test kresby stromu dle prof. Kocho)
- FDT (test kresby lidské postavy dle Baltrusch-Machover)
- Lüscherova klinická diagnostika (test barev dle prof. Lüschera)
- (Orientační) grafologická analýza rukopisu

Otec nezletilých přijíždí k vyšetření s nezletilými dcerami, kontakt navazuje přiměřeně. V průběhu explorativního rozhovoru se objevují poměrně výrazné projevy tenze, klient se necítí být v komfortní situaci (viz též níže výsledky Lüscherovy klinické diagnostiky). Osvětluje genezi vztahu s matkou nezletilých. Seznámil se, „...když mi bylo asi devatenáct let...“. Dále rozvíjeli kontakty korespondenčně, později „...přes sociální sítě“. Vztah se rozvíjel poměrně

intenzivně, překotně. Ve vrcholu toho pozitivního ve vztahu se matka údajně nastěhovala do domu k otci nezletilých, ale ten „...měl pocit, že to takhle neplánovala..., chtěla realizovat bydlení ve svém domě...“. Ze vztahu se narodily dvě dcery, údajně byla obě těhotenství rodiči plánovaná. Postupně se objevovaly ve vztahu rozpory, otec si uvědomil, že mají rozdílnou životní filosofii. Matka údajně často „...měnila názory..., zájmy...“. Začalo mu vadit, že je partnerka ve vztahu dominantnější, „...muselo být všechno po jejím...“. Rozpory narůstaly, otec se tedy rozhodl „...to na konci ledna 2017 ukončit...“: Tvrdí, že to „...chtěl udělat nějakou rozumnou cestou...“, je však velmi pravděpodobné, že při tom byl značně nešikovný. (Když hovoří o rozchodu s matkou nezletilých dětí, je ve značné tenzi, jakoby dosud neměl rozchod zpracovaný racionálně). Aktuálně zcela vylučuje znovunavázání vztahu s matkou dětí, ovšem problémy spatřuje na straně matky („...Z její strany je to nemožný...nekomunikuje, třeba neodpovídá na e-maily...“). Znovunavázání vztahu vylučuje velmi expresivně.

Aktuální spor rodičů je o rozsahu péče o nezletilé děti. Otec je chce XXX e, stejné chce i matka („...s XXX ...“). Když se rodiče rozešli, otec souhlasil s výlučnou péčí matky (mladší dceři XXX byl zhruba rok a půl) s tím, že „...jsem se s nima chtěl vidat..., chtěl jsem je vidět jednou za dva týdny...“ (viz strana 35 soudního spisu). Matka však údajně odmítala děti otci předávat, tvrdila, že „...mě nechtějí vidět...“. V období matčina onemocnění došlo k dramatické změně situace. Matka (z nejasných důvodů, při vlastním explorativním rozhovoru o tom nechce matka mluvit) přišla o svůj dům, v srpnu 2018 „...jsem se dověděl, že matka nemá kde bydlet; řekla, že holky budou týden u jejího bratra a týden u mě...“. Rodiče se tedy prostřednictvím OSPOD domluvili, že XXX „...“ XXX „...“. Snad ještě v průběhu: XXX a XXX prosadil otec, aby soud předběžným opatřením ponechal XXX (viz str. 187 soudního spisu). Aktuálně se otec snaží co nejvíce omezit kontakty matky s dcerami, vyjadřuje, že není „...kontaktům nakloněn...“ (viz str. 229 soudního spisu).

Po skončení řízeného explorativního rozhovoru spolupracuje celkem ochotně, vyjadřuje, že u něj existuje transfer z psychologického vyšetření u XXX. Aplikované osobnostní dotazníky (viz seznam použitých metod) zpracovává se zájmem, poměrně pomalým tempem. Dle těchto dotazníků se jeví jako poměrně emocionálně stabilní introvert (dle Eysenckovy typologie flegmatik). Jako pozitivní lze vnímat i interpretovat to, že klient skóruje v rámci populační normy, běžně, v tzv. negativních škálách (**návykovost, psychotismus, kriminalita, impulsivita**) Eysenckových dotazníků. Též v Cattellově dotazníku se jeví jako „emocionálně stabilní“, se zvýšenou mírou „sebekontroly“. Snaží „se ovládat“ a „tlumit své pudy“. V kontaktu s ostatními je „opatrný“, „zdrženlivý“, „se sociálními zábrany“. Může se jim jevit jako „nesmělý“, dokonce i „plachý“. V některých chvílích a situacích se jeví jako „rezervovaný“ a „uzavřený“. Tzv. si nechce pouštět lidi příliš k tělu, je „ostrážitý“, „obezřetný“, někdy až „podezíravý“. Objevují se sklony k „perfekcionismu“ (uvedené citace jsou citacemi z manuálu dotazníku 16 PF – viz seznam použitých metod). Klient má na dobré úrovni schopnost empatie, není však prokazatelné, zda tuto schopnost dokáže přiměřeně pozitivně využívat (např. v interakcích s matkou nezletilých dětí). Ve škále **lhavost** skóruje mírně nadprůměrně.

Znalec zjišťuje, jak otec vnímá matčiny výchovné schopnosti. Otec uvádí, že v raném dětství měla matka vůči dětem protektivní postoje, „...když byly malé, tak se starala až moc, někdy...“.

Byl přesvědčen, že matka jako vychovatelka jejich dětí je „...dobrá, hlavně ve tvořivejch věcech...“. Své názory radikálně změnil po přečtení znaleckého posudku, „...byl jsem překvapen, co o ní napsala: XXX ...“. (Znalec považuje za legitimní úvahu, že otec je velmi ovlivnitelný názory ostatních lidí, především žen – viz níže výsledky projektivních diagnostických metod).

Subtilnější projektivní diagnostické metody (viz seznam použitých metod) potvrzují klientovu introverzi. Dokáže se sice přizpůsobit sociální skutečnosti, podmínkám, často se však jedná o přizpůsobivost pouze formální. Velmi se snaží etablovat se pozitivně v sociální skutečnosti, má výraznou snahu imponovat okolí (viz též níže výsledky Lüscherovy klinické diagnostiky), uplatnit se. Nedaří-li se mu vše dle jeho představ, snaží se nedat to příliš najevo (zvýšená úroveň sebekontroly), ale zároveň mu taková zátěž přináší městnání afektů. Dosud nemá zcela vyřešen svůj vztah a postoje k ženám. Přetrvává silná vazba na minulost, je velmi pravděpodobné, že měl problémy s autonomizací, odloučením se, z vlivu své matky.

Klient je dost sebestředný, zároveň však má poměrně nízkou úroveň (zdravé, přiměřené) sebedůvěry. Nechce udělat jakoukoli chybu, velmi se snaží ovládat své reakce, zvládnout sebekontrolu, sebeovládání.

(Dále dle Lüscherovy klinické diagnostiky): Klient zpracovává tento test s nechutí, již jej absolvoval při minulém znaleckém zkoumání a neví, neuvědomuje si, co o sobě svými reakcemi vypovídá. Omlouvá svoji nechuť tím, že „...mám špatnej barvocit“. Znalec primárně zjišťuje klientovu „subjektivní výchozí pozici a vyladění“. Konstatuje, že klient není v současné době v přílišné pohodě a „...hledá uspokojující úlevu, aby se zbavil tíhy...“, kterou pocítuje ze sociálního prostředí. Aktuálně se „...chce zbavit zátěží nebo omezení...“ a přitom „...doufá, že v budoucnu...najde řešení, které mu umožní, aby se svobodně rozvíjel...“. Je dost nekonformní, „...chce mít možnost dělat to, co je podle jeho přesvědčení správné...a proto odmítá autoritářské předpisy...; v žádném případě nechce být omezován...“. Stále hledá jakýsi ideál, „...chtěl by se...oddát okouzlení ideálním vztahem...“, protože v minulém „...partnerském vztahu nebyla (dle jeho mínění, vložil XXX dostatečně uspokojena potřeba citlivé shody a nadšeného souznění...“. Nechce se příliš citově vázat, „...chtěl by zůstat ušetřen (případných, vložil XXX) zátěží, které by vznikly při silné vazbě a citové závislosti...“. Přitom má potřebu „...žít ve stabilních, spořádaných poměrech...“, které by tuto potřebu naplnily. Snaží se o co největší „...sebekontrolu...“, snaží se udržovat své city a afekty pod kontrolou, nechce se dát vyprovokovat...“. Přitom se v něm „...hromadí agrese...“ a je „...zvýšené nebezpečí, že nahromaděná agresivita propukne nečekaně a nepřiměřeně prudce...a tím způsobí konflikty...“. Je za stávajícího stavu velmi rozladěn, „...aktuální poměry v něm vzbuzují silnou nelibost...“. Od této situace „...se chce bezpodmínečně distancovat...“. (Lüscher takový stav definuje jako „silně zatěžující konfliktní situaci“).

Psychologické vyšetření pí. XXX nar. XXX, matky posuzovaných nezletilých

Psychologické vyšetření pí. XXX pro potřeby znaleckého zkoumání provedl znalec 2. září 2020 v dopoledních a odpoledních hodinách. Psychohygienické podmínky pro

vyšetření byly dobré až velmi dobré. Při vyšetření použil znalec tyto diagnostické metody a techniky:

- Pozorování
- Explorativní rozhovor
- EPQ-R (Eysenckův osobnostní dotazník)
- IVE (Eysenckův osobnostní dotazník)
- 16 PF (šestnáctifaktorový Cattellův osobnostní dotazník)
- Baum-test (test kresby stromu dle prof. Kocha)
- FDT (test kresby lidské postavy dle Baltrusch-Machover)
- Lüscherova klinická diagnostika (test barev dle prof. Lüschera)
- (Orientační) grafologická analýza rukopisu

Klientka nepřijíždí na první termín vyšetření, omlouvá se, v mezidobí se z adresy uvedené v soudním spise přestěhovala. Přijíždí v termínu náhradním. Navazuje spontánní kontakt, je ovšem ve zjevné tenzi. Cítí se být podvedena otcovým jednáním a aktuálně si nedokáže představit, jak bude do budoucna situaci řešit. Matka osvětluje genezi vztahu s otcem nezletilých dětí. Poznali se již poměrně dávno, „...my jsme se znali už dřív...“ ze společné party. Poté se jejich cesty rozešly, ale „...po letech si mě vyhledal na fb...“. V tomto období matka „...měla ukončenou vztah...“, nic tedy nebránilo tomu, aby navázala a rozvíjel vztah nový. Zpočátku „...byl vztah krásnej, romantickéj...“, ovšem partner se, dle matky, nezachoval jako osobnostně zralý. Bydlel u své matky, matka za ním (po porodu první dcery) dojížděla, nedokázala jej přesvědčit pro dlouhodobé společné soužití. Otec stále „...jezdil ke své matce..., on bez ní nedokázal fungovat...“. Rodiče nezletilých nežili spolu, „...měli jsme každé svůj dům...“. Dle matky otec nebyl schopen se plně soustředit na svou sociální roli otce, „...on se spíš vracel k matce a ne ke své rodině...“. Postupně docházelo ke vzájemnému odcizení, rodiče spolu přestali běžně komunikovat. Otec je, dle mínění matky, zcela intolerantní, tvrdí, že ji otec i fyzicky napadal (od roku 2017). Kvapně se blížil konec vztahu. K tomu došlo, když „...mě začal ponižovat i před známejma...“. Aktuálně zcela vylučuje znovunavázání vztahu, expresivně uvádí „...Rozhodně ne...“, tvrdí, že již „...si jde každý svojí cestou...“.

Má-li se vyjádřit k otcově dominujícím vlastnostech, tvrdí, že otec je velmi agresivní, „...mám z něj strach...Na displeji se objeví jeho jméno a mně se dělá špatně...“. Poslední kontakt s otcem nezletilých měla „...v březnu...“, mají extrémní problémy ve vzájemné komunikaci, interakcích („...Komunikace žádná...“).

Rodiče se pokoušeli pro udržení vztahu něco udělat, byli v péči psychologů. Ta údajně „...po pěti sezeních řekla, že není potřeba dalšího...“ a rodinnou terapii ukončila.

Přestože údajně byla obě matčina těhotenství plánovaná, otec se, jak to vnímala matka, po narození první dcery, nedokázal přizpůsobit nové rodinné situaci („...zpočátku se o děti prakticky nestaral...“), ale vzápětí uvádí, že otec chtěl děti do péče od útlého věku, přestože „...osmiměsíční dítě to nemůže zvládnout...“. Problémy ve vztahu se velmi vyhroutily „...po

narození XXX ...". Aktuálně vedou rodiče spor o rozsah péče o děti, matka by přijala „...aspoň XXX .“, ale jednoznačně by preferovala svoji XXX . Tvrdí, že své dcery neviděla „...přesně rok“. Dcery jsou v současnosti v péči otce na základě „...živého předběžného opatření...“. Otec údajně „...nevrátil děti z prázdnin...“ a následně, v době, kdy byla matka hospitalizovaná, soud rozhodl o předběžném opatření. Existuje dohoda rodičů, že po dobu matčiny XXX (viz strana 181 soudního spisu) budou děti v péči otce, „...předběžně do konce října...“ 2018. Matka v této fázi explorativního rozhovoru téměř pláče, když uvádí, že otec jí „...neumožnil kontakt s dětmi...“ a v současnosti, protože otec „...nemá žádný soucit...“, tak mu „...nevěřím, že mi ty děti půjčí...“. Otec, dle matky, dětmi manipuluje, „...jsou to samý lži...“. Údajně jsou „...děti živeny tím, že jsem je opustila..., tlučou jim do hlavy, že nemaj mamku...“. Dle matky „...je pro děti stresující, že jim nikdo nic nevysvětlil...“, informace, které dostávají, jsou jednostranné, filtrované. I proto, v této fázi rozhovoru, expresivně uvádí: „Nechci : XXX !“. Má-li se vyjádřit, jaké má otec, dle ní výchovné schopnosti a metody, říká: „...To já nevím...Hodně na děti křičel...“. Ale je přesvědčena, že otec „...v zájmu dětí neudělá nic, co by jim pomohlo...“ (nedokáže však specifikovat obsah tohoto svého tvrzení, drží se obecného prohlášení).

Dále hovoříme o minulém znaleckém posudku, o metodách, které znalkyně použila (kvůli tomu, že lze uvažovat o transferu, pokud by znalec použil stejné metody). Tento posudek byl údajně zpracován „...na popud sociální pracovnice...“ a matka průběh psychologického vyšetření i závěry znaleckého posudku vnímá jako jednostranné. Psycholožka „...dala prostor otci...a do mě se obula, že vlastně týráš své děti...“.

Dále při vyšetření spolupracuje klientka ochotně, se zaujetím. Aplikované osobnostní dotazníky (viz seznam použitých metod) zpracovává v přiměřeném tempu, sporadicky se objevují dlouhé latence u tvrzení, kde je požadována jednoznačná odpověď. Dle těchto dotazníků je klientka nevyhraněná na bipolaritě introverze – extroverze, spíše inklinuje k introverzi. Dle Eysenckovy typologie se situuje do melancholického kvadrantu, vše v rámci populační normy. Jako pozitivní lze vnímat i interpretovat to, že skóruje průměrně, běžně (v rámci populační normy) ve většině tzv. negativních škál (**impulsivita, návykovost, psychotismus, kriminalita**) Eysenckových dotazníků. V interakcích s ostatními se její inklinace k introverzi projevuje „ostrážitostí“ a „obežřetností“. Je „rezervovaná“, „zdrženlivá“ a „neosobní“, ovšem tyto postoje a chování mohou být projevem malé sebedůvěry, kdy „o sobě pochybuje“. V běžném životě není „otevřená ke změnám“, je „tvrdohlavá“, stojí si za svými názory. Snaží se o co největší „sebekontrolu“ a „sebeovládání“ (uvedené citace jsou citacemi z manuálu dotazníku 16 PGF – viz seznam použitých metod). Klientka má výraznou potřebu co nejpozitivněji se etablovat v sociální skutečnosti (ve škále **utváření dobrého dojmu** skóruje na 88. percentilu), chce být ostatními vnímána jako úspěšná. Je pravděpodobné, že k dosažení tohoto cíle a stavu používá i ne zcela standardní metody a postupy (ve škále **lhavosti** skóruje mimo populační normu - + 2,8 SD).

Subtilnější projektivní diagnostické metody (viz seznam použitých metod) potvrzují spíše introvertní zaměření klientčino. Klientka je poměrně sebestředná, měla, či dosud má, poměrně vysoké životní ambice. Vzhledem k dlouhodobé situaci u ní dochází městnání afektů,

kteřé se snaží co nejvíce ovládat (viz též níže výsledky Lüscherovy klinické diagnostiky). Dokáže se přizpůsobit sociální skutečnosti, podmínkám. Má problémy v komunikaci, udržování interakcí, které jsou vázané na konkrétní osobu (osobu).

(Dále dle Lüscherovy klinické diagnostiky): Klientka zpracovává tento test s rozpaky, reaguje s poměrně dlouhými latencemi. Znalec zjišťuje klientčinu „subjektivní výchozí pozici a vyladění“. Konstatuje, že klientka není v současné době v přílišné pohodě, „...hledá uspokojující úlevu, aby se zbavila tíhy...“, kterou pociťuje ze současného stavu. Chtěla by se co nejrychleji „...zbavit zátěží nebo omezení...“, které jí subjektivně nedobrá situace přináší. Má silný „...pocit, že se (v partnerském vztahu, vložil XXX, nesplnily její naděje..., nepřinesl jí uklidňující spokojenost...“. Je poměrně nekonformní, „...nepřipustí, aby jí někdo omezoval nebo jí bránil...a proto odmítá autoritářské předpisy a ovlivňování...“. Má silnou potřebu „...bezkonfliktních a harmonických vztahů...“, ovšem v žádném případě si toto nedovede představit s otcem nezletilých dětí (viz výše explorativní rozhovor s matkou). Ve vztahu „...od druhého očekává, že bude s pochopením a citovým souzněním přispívat k udržení partnerského vztahu...“, že dokáže tento vztah pěstovat. Chtěla by zažívat „...radostný, bezstarostný a bezkonfliktní vztah k lidem, kteří přicházejí v úvahu jako partneři...“. V rámci sociální skutečnosti „...se chce vyhranit jako osobnost...a chce být přiměřeně respektována...“. Občas má se saturací této potřeby „...osobní problémy...“. Klientka se snaží o co největší „...sebekontrolu..., snaží se udržovat své city a afekty pod kontrolou..., nechce se dát vyprovokovat...“. Je z této zátěže „...neklidná a netrpělivá..., cítí, že je vystavena stálým požadavkům...“, které někdy považuje a cítí jako nepřiměřené. Stále „...hledá osvobozující východisko za současné situace..., bez oddechu hledá nové možnosti...“, které by jí přinesly „...vytoužené řešení...“.

Na základě provedených psychologických vyšetření a studia soudního spisu odpovídá znalec na otázky kladené mu soudem takto:

- 1. Jaké jsou rodičovské kompetence rodičů (jejich výchovné schopnosti, schopnost akceptovat právo druhého rodiče podílet se na výchově nezletilých a stýkat se s nimi, schopnost vcítit se do potřeb nezletilých apod.), zda jsou něčím omezené a jak?**

Výchovné kompetence matky jsou běžné, její výchovné schopnosti nejsou významně omezeny, je schopna saturovat veškeré základní potřeby nezletilých dcer. Je schopna akceptovat otcovo právo podílet se na výchově nezletilých a stýkat se s nimi, aktuálně však má extrémní výhrady ke způsobu výchovného působení, které na nezletilé děti praktikuje otcova partnerka. Matka má průměrnou schopnost empatie, je schopna se vcítit do potřeb nezletilých dětí.

Nepodstatné omezení výchovných schopností vnímá znalec ve snížené schopnosti stimulovat všestranný vývoj dětí vzhledem k převažujícímu způsobu uvažování, které je (dle Cattella – viz seznam použitých metod) převážně „konkrétní“.

Otec má běžné výchovné schopnosti a je též schopen saturovat základní potřeby nezletilých dětí. Otec vyjadřuje, že „...nemám problém s tím, aby dcery dojížděly k matce...“, ovšem při jednání soudu opakovaně uvádí, že by nejraději styk dětí s matkou omezil, raději zrušil (např. otcova vyjádření na str. 167, 195, 229, 340 soudního spisu). Otec má schopnost empatie na dobré úrovni, je schopen se vcítit do potřeb nezletilých (s tím, že mužské – otcovské – vnímání potřeb dcer je odlišné od vnímání ženského). Je možné, že v optimálním výchovném působení, stimulaci vývoje nezletilých, mu bude poněkud na obtíž jeho sebestřednost (kterou vnímá především XXX :).

2. Jaká je osobnost nezletilých, jaký mají vztah k prostředí, ve kterém žijí, ke školským zařízením, spolužákům, jak vnímají rozpory mezi rodiči apod.?

Obě nezletilé děti se vyvíjejí přiměřeně svému věku. Nezletilá XXX vykazuje známky mírného opoždění vývojového, ne však mimo věkovou normu.

Obě sestry v současnosti (o prázdninách) preferují prostředí u otce. Rády by se kontaktovaly s matkou, nejraději „...u nich doma...“.

Obě sestry považují školská zařízení za místo své socializace, kdy XXX preferuje interakce se spolužáky, XXX s učitelkami.

Nezletilá XXX vnímá spory a rozpory mezi rodiči velmi citlivě, vadí jí. Vyjadřuje, že, dle jejího názoru, nenaleznou rodiče způsob a cestu, jak své vzájemné rozpory řešit.

Je zřejmé, že obě nezletilé aktuálním stavem trpí. Jedním z důsledků neutěšeného stavu je to, že obě ztrácejí emocionální vazby a vztahy k otci, u mladší XXX se vytvořil syndrom zavrženého rodiče (matky).

3. Jaký vztah mají rodiče k nezletilým a naopak?

Matka vyjadřuje k nezletilým dcerám výhradně pozitivní vztahy a vazby, velmi ji zasahují některé behaviorální projevy, které vnímá za strany starší dcery.

Otec vyjadřuje vůči dcerám výhradně pozitivní emocionální vztahy a vazby.

Klárka je ve vyjadřování vztahů k rodičům velmi opatrná, spíše se tzv. drží stranou, nechce, či nedokáže, vyjádřit emocionální vazby vůči nim. Matku zatím nezavrhuje, vyjadřuje však svoji snahu ji z rodinné struktury spíše eliminovat.

Lucie nevyjadřuje žádné emocionální vztahy či vazby vůči otci. Vůči matce vyjadřuje výhradně negativní vztahy, již je u ní vyvinut syndrom zavrženého rodiče.

4. Jaký je vztah mezi rodiči, zda jsou schopni spolu komunikovat a spolupracovat při péči o nezletilé?

Aktuální vztahy mezi rodiči lze označit jako v podstatě antagonistické. V žádném případě neuvažují o možnosti znovunavázání vztahu (matka toto uvedla jako „...každý si jde svou cestou“).

Schopnost komunikovat nemají rodiče nikterak omezenou, ovšem (oboustranně) ochotu komunikovat spolu nemají prakticky vůbec. (Přestože verbálně manifestují ochotu být ve výjimečných případech a situacích v interakci).

Spolupráce rodičů při výchově dcer je aktuálně minimální, otec opakovaně vyjadřuje (např. str. 195 či 229 soudního spisu – protokoly o jednání soudu), že by nejraději zcela zamezil styku nezletilých s matkou.

5. Zda některý z rodičů negativně ovlivňuje nezletilé proti druhému rodiči?

Matka nebyla v kontaktu s nezletilými dcerami, jak sama uvádí, „...přesně rok...“. Též otec uvádí, že matka prakticky s dětmi není, nemá možnost se kontaktovat. Z tohoto vyplývá, že matka nemůže své dcery nikterak cíleně ovlivňovat (Otec uvádí: „...Byla e-mailová korespondence...Holky to přestalo bavit...“).

Mnoho závažných indicií nasvědčuje tomu, že obě nezletilé jsou velmi negativně ovlivňovány ve svých vztazích k matce. Znalci se však nepodařilo zjistit, zda toto ovlivňování je primárně ze strany otce, či primárně ze strany jeho partnerky. U XXX toto ovlivňování vedlo ke vzniku syndromu zavrženého rodiče, XXX vyjadřuje negativní vnímání některých matčinych aktivit – neaktivit, ale zatím u ní syndrom zavrženého rodiče nevznikl.

6. Jaký znalec doporučuje postup k prohlubování vztahů nezletilých k matce vzhledem k době, která uplynula od jejich posledního setkání a proč.

Základním předpokladem k tomu, aby se mohly rozvíjet a prohlubovat vztahy nezletilých dětí k matce, je možnost se s dětmi vídat, možnost děti kontaktovat, být s nimi v interakci (viz znění otázky: „...vzhledem k době, která uplynula od jejich posledního setkání...“). Teprve poté, co budou nezletilé děti s matkou v pravidelném kontaktu, lze uvažovat o procesu „...prohlubování vztahů nezletilých k matce...“.

Literatura:

- Cognet, G., Dětská kresba jako diagnostický nástroj, 203 stran, Portál, Praha 2013
 Davido, R., Kresba jako nástroj poznání dítěte, 205 stran, Portál, Praha 2001
 Hartl, P., Hartlová, H., Velký psychologický slovník, 797 stran, Portál, Praha 2010
 Matějček, Z., Dítě a rodina v psychologickém poradenství, 223 stran, SPN, Praha 1992
 Matoušková, I., Aplikovaná forenzní psychologie, 296 stran, Grada, Praha 2013
 Najbrtová, K., Šípek, J., Loneková, K., Čáp, D., Projektivní metody v psychologické diagnostice, 175 stran, Portál, Praha 2017
 Pavlovský, P. a kol., Soudní psychiatrie a psychologie, 231 stran, Grada, 2012
 Schönfeld, V., Učebnice vědecké grafologie, 278 stran, Elfa, Praha 1996
 Svoboda, M., Humpolíček, P., Šnorek, V., Psychodiagnostika dospělých, 487 stran, Portál, Praha 2013
 Syndrom zavrženého rodiče, Wikipedie otevřená encyklopedie
 Trávníček, M., Střídavá péče, 126 stran, BECK, Praha 2015
 Wágnerová, H., Psychopatologie pro pomáhající profese, 870 str., Portál, Praha 2004

Znalecká doložka

Ustanovený znalec **XXX**, zapsaný v seznamu znalců Krajského soudu
XXX jmenovaný Krajským soudem v **XXX** 95, číslo
 dekretu **XXX** vypracoval doplnění znaleckého posudku samostatně ve čtyřech (4) výtiscích –
 stejnopisech – v rozsahu patnácti (15) stran.

Znalecký posudek je zapsán ve znaleckém deníku pod číslem **XXX**

Znalec si je vědom právních důsledků vědomě nepravdivého či obsahově hrubě zkresleného
 znaleckého posudku.

Znalec vypracoval znalecký posudek dle zásad znalecké činnosti a ve smyslu Etického
 kodexu Českomoravské psychologické společnosti.

XXX
XXX
XXX
 znalec v oboru psychologie
 specializace psychologie dětská